

AGRÁRMINISZTERIUM

***MAGYAR MÉHÉSZETI NEMZETI PROGRAM ÉRTÉKELÉS 2016-2019
ÉS TERVEZÉS 2019-2022***

Jóváhagyta:

dr. Feldman Zsolt
agrárgazdaságért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2019. március

Bevezetés:

Az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete (2013. december 17.), amely a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szól; - rendelkezik arról, hogy a tagállamok a méhészeti termékek termelésére és forgalmazására vonatkozó általános feltételek javítása céljából - hároméves időszakra szóló nemzeti programokat dolgozhatnak ki a méhészeti ágazatra vonatkozóan.

Erre tekintettel Magyarország elkészítette és csatoltan bemutatja a Bizottság (EU) 2015/1368 végrehajtási rendelete (2015. augusztus 6.) mellékletében meghatározott szempontok alapján összeállított **Magyar Méhészeti Nemzeti Programot**.

1. A 2016-2019 évek Magyar Méhészeti Nemzeti Programjának a végrehajtása keretében elért eredmények a két legutolsó (2016/2017, 2017/2018) ISAMM végrehajtási jelentés alapján:

A 2016-2019-es Magyar Méhészeti Nemzeti Program támogatási lehetőségeinek igénybevétele, végrehajtása a már lezárt támogatási programévekben egyértelműen igen sikeres volt.

Ezt támasztja alá a program kihasználtsági mutatója is, ami a 2016/2017 végrehajtási időszakban **93,13 %**, a 2017/2018 végrehajtási időszakban pedig **99,17 %** volt.

Részletes adatok a jelentés alapján:

Támogatási jogcím	Tényleges felhasználás Ft-ban (uniós és nemzeti együtt)	Tényleges felhasználás Ft-ban (uniós és nemzeti együtt)
	2016/2017	2017/2018
<i>Technikai segítségnyújtás a méhészek és a méhészek szervezetei részére</i>	313 189 497	352 401 438
<i>A méhcsaládokat megtámadó kártevők és betegségek – különösen a varroózis – elleni védekezés</i>	830 797 273	846 239 187
<i>A vándorméhészet ésszerűsítése</i>	114 387 382	136 412 068
<i>A méhészeti termékek elemzését végző laboratóriumok támogatását célzó intézkedések annak elősegítése érdekében, hogy a méhészek forgalmazzák termékeiket és növeljék azok értékét</i>	7 783 078	5 394 776
<i>Az Unióban található kaptárak állománypótlásának támogatására irányuló intézkedések</i>	125 457 556	140 754 516
<i>Együttműködés a szakosított szervezetekkel a méhészetrel és méhészeti termékekkel kapcsolatos alkalmazott kutatási programok végrehajtása terén</i>	61 346 366	68 401 697
Atszámítási árfolyam HUF/euró	309,83	310,33
Rendelkezésre álló keret Ft-ban	1 560 071 508	1 562 590 374
Ténylegesen felhasznált keret Ft-ban	1 452 961 152	1 549 603 682
Kihasználtság %-ban	93,13	99,17

2. A méhkaptárok (méhcsaládok) számának meghatározása céljából alkalmazott módszer:

Magyarországon a méhkaptárok (**méhcsaládok**) számának a pontos meghatározását a kötelezően előírt bejelentési rendszerek támasztják alá.

Első módszer:

Méhészet létesítéséhez az illetékes megyei állategészségügyi hatóság (megyei Kormányhivatal) nyilvántartásba vétele szükséges. Magyarországon a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet szabályozza a méhtartó tenyészetek nyilvántartását. A rendelet 4.§ g) pontja alapján minden méhészetet, a méhek állandó tartási helyével az állattartónak be kell jelenteni és az Országos Adatbázisban nyilván kell tartani. Az Országos Adatbázist a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal vezeti. A méhészetek, méhtartó tenyészetként kerülnek regisztrálásra az ügyfél kérelme alapján, a méhek tartójának (nem tulajdonos) és a méhek tartási helyének adatai alapján. A regisztráláskor meg kell adni a méhcsaládok számát is. Minden változásról (növekedés, csökkenés, megszűnés) az állategészségügyi hatóságot értesíteni kell.

Második módszer:

Az állategészségügyi hatóság a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet alapján az éves szeptember 30-i fordulónappal elvégzett kötelező őszi méhegészségügyi vizsgálat során minden méhcsaládot teljes körűen ellenőriz és jelentése a megvizsgált méhészetben a kaptártípusra és típusonként összesített – telelésre felkészített mennyiségben- kaptárok számára is kiterjed.

Az első és a második módszer adatai az állategészségügyi hatóságnál összeérnek, így **az országos adatok igen nagy pontosságúak.**

3. A magyar méhészeti ágazat termelési és piaci értékesítési szerkezete:

Az elmúlt negyed század alatt, de az európai uniós csatlakozás óta meghatározó módon a magyar mezőgazdaság, s ezen belül a magyar méhészeti ágazat – a társadalmi és gazdasági ráhatások következtében – mind formájában, mint tartalmában számottevő változásokon ment keresztül.

A zömében belterjes kis és közepes méhészetek intenzív árutermelő méhészetekké nőttek ki magukat. Ez az átalakulás - meghatározó többségében – igen sikeresnek mondható, hiszen az ágazat napjainkban több ezer család megélhetéséhez nyújt kiegészítő vagy fő jövedelemforrást, s ezáltal közvetve

- hozzájárul a vidék népességmegtartó képességéhez,
- a biodiverzitás megőrzéséhez,
- fontos pillére a nemzeti fejlődésnek.

Létfontosságú szerepet tölt be az ökológiai egyensúly fenntartásában is.

A magyar méhészet a mezőgazdaság bruttó termelési értékének (2594,7 Mrd Ft/2017.) az 1,3 %-át, az állattenyésztésnek (617,9 Mrd Ft/2017.) mintegy 5,6 %-át adja. (34 milliárd Ft)

Főbb adatok

i – ii - iii. A méhészek száma, a több mint 150 méhkaptárt (méhcsaládot) kezelő méhészek száma, a több mint 150 méhkaptárral (méhcsaláddal) rendelkező méhészek által kezelt méhkaptárok (méhcsaládok) száma összesen:

Év	A méhészek száma			Méhcsaládok száma		
	összes méhész	ebből legalább 150 méhcsaládot kezelő méhész		összes méhcsalád	ebből legalább a 150 méhcsaládot kezelő méhészek tulajdonában van	
	db	db	%	db	db	%
2017	22 821	1 552	6,80	1 253 364	380 468	30,36
2018	22 447	1 530	6,82	1 236 665	383 081	30,98

iv. A méhészegyesületekbe szerveződött méhészek száma:

A magyar méhésztársadalom szakmaszervezeti érdekvédelmi rendszerét „szövetségi” formában - hagyománytisztelet, szakmaszeretet, szolidaritás jegyében - az **Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME)** látja el, hiszen a több mint **13.581 méhész 110 méhészegyesület** képviselőjében hitelesen érzékeli a méhészek problémáit, képes megoldási javaslatok kidolgozására, a méhészek érdekének képviselőjére. Az eddigi Nemzeti Programok megvalósítása jelentősen hozzájárult az ismeretek széleskörű bővítéséhez, azok gyakorlati alkalmazásához. A tag egyesületek szervezésében megrendezett – ősztől tavaszig tartó - ismeretterjesztő előadások, bemutató méhészetek látogatása, valamint az évente megjelenő Méhegészségügyi ismeretek című kiskönyv kiadása, mind a méhészek naprakész ismeretbővítését szolgálja. Mindezeknek a koordinációja a szaktanácsadó-hálózat munkájával valósítható csak meg.

Év	Méhészegyesületek száma	Méhészegyesületekbe szerveződött méhészek száma (fő)
2017	110	13 684
2018	110	13.581

v. Az éves nemzeti méztermelés a méhészeti program jóváhagyás céljából való bejelentését megelőző két naptári évben, kg-ban megadva;

viii. A kaptáronkénti becsült átlagos éves mézhozam kg-ban megadva;

A magyar méztermelés gerincét a kiváló és egyedi minőségi mutatókkal rendelkező akácméz adja. Emellett jelentős még a napraforgó és a repceméz mennyisége. Nem feledkezhetünk el azonban a selyemfű, a hárs, a szelídgesztenye, a facélia, és a szolidágó fajtamézokról sem.

Magyarországon egy adott évben megtermelt méz mennyiségének a meghatározása kétféle módon is lehetséges:

- **Az egyik** lehetséges (de lassú) út az értékesített mennyiségek összegzésén alapuló módszer, amely többségében szigorú számadású bizonylatokon, valamint kisebb részt becslésen alapul. A szigorú számadású bizonylatokon alapuló, hazai termelésű méz export adatokat az adatszolgáltatásra kötelezett kereskedő szervezetek a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) részére megküldik, amely azokat összegzi. Így erről az oldalról igen pontos adatokat kapunk.

A külkereskedelmi termékforgalom két részre oszlik, az EU tagállamokkal (Intrastat), illetve az EU-n kívüli országokkal megvalósuló (Extrastat) forgalomra. A tagállamokkal lebonyolított forgalom adatait a KSH közvetlenül az érintett vállalkozásoktól gyűjti be, az Unión kívüli kereskedelemről pedig a vámhatóságtól kap információt. Az Intrastat kiszállításairól azoknak az adatszolgáltatóknak kell kérdőívet kitölteniük, akiknek az EU tagállamokba történő kiszállításainak utolsó 12 havi értéke meghaladja a 100 millió forintot. Az új adatszolgáltatók kijelöléséhez, a gazdasági szervezetek áfa-bevallásában jelentett adatait használja fel a statisztika. A kötelezettségüknek eleget nem tévő, illetve a küszöb alatti vállalatok adatát becsléssel pótoljuk, amelynek alapját az azonos ágazatba tartozó vállalatok jelentett adata képezi. A természetes méz (KN 0409) kiviteli adata általában 7-10 % becslést tartalmaz.

Ehhez az adathoz kapcsolódik a hazai élelmiszeripari, illetve egyéb vállalkozások által felhasznált ún. „ipari méz” mennyisége, amelyet szintén bizonylatok alapján összesítenek. A kereskedelemben forgalomba hozott mézmennyiség a bizonylatok révén szintén pontosan nyomon követhető. Mivel nagyon sok méhészt értékesíti a mézét háztól, vagy piacokon, ezért az így eladott mennyiséget csak becsléssel lehet meghatározni. (Ebben az esetben a mennyiség meghatározásához támpontot nyújt a göngyölegforgalmazók által értékesített üveg, vagy műanyagflakon.) Ha ezeket a tételeket összeadjuk; - megkapjuk a teljes értékesített mennyiséget. Mivel ez még nem fed le teljesen a ténylegesen megtermelt mennyiséget; - hozzá kell adnunk az ún. „raktáron lévő” készleteket is, amelyet szintén becsléssel határozhatunk meg.

A teljes eljárás általában 12-18 hónapot is igénybe vesz, hiszen az értékesítés és annak visszajelzése hosszabb időintervallumban történik, de viszonylagos pontossága miatt az adott évi méztermelés igen jól meghatározható.

- **A másik** (de gyors) módszer csak becslésen alapul. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület a megyei szaktanácsadó hálózaton keresztül mindennapi kapcsolatban van tagjaival. A szaktanácsadók minden megyében rendelkeznek a becslés elvégzéséhez szükséges alapadatokkal; - úgy, mint az adott mézeltetési időszakban az adott megyében nyilvántartott méhcsaládok számával, azon belül a termelő/nem termelő családok becsült arányszámával, a termelőcsaládonként kipergetett méz (mért adat) átlagos mennyiségével. E két tényezőtől; - termelőcsaládok száma x termelőcsaládonként kipergetett méz mennyisége - viszonylag pontosan megbecsülhető egy megye méztermelése. A megyénként becsült adatok összegzése – mézfajtánként – az OMME központban történik. Ez az adat gyorsan előállítható és pontosságát a másik módszer adatai igazolhatják.

Év	Méztermelés összesen kg-ban	Kaptáronkénti becsült átlagos éves mézhozam kg-ban
2017	32.000.000	25,53
2018	26.000.000	21,02

vi - vii. A vegyes virágméz ártartománya az előállítás helyén, a vegyes virágméz ömlesztett nagykereskedelmi ártartománya;

A magyar mézértékesítés sajátossága, hogy a megtermelt méz 64-66 %-át nagybani felvásárlóknak, kereskedőknek hordósan, 3-5 %-át kiszerveelve kiskereskedőknek, üzleteknek, 1 %-át ipari felhasználóknak - mézeskalácsos, édesítőipar -, 30 %-át pedig közvetlenül a fogyasztóknak, értékesítik.

A becsült hazai mézfogyasztás mintegy 10 000 tonna/év; - így az egy főre jutó éves fogyasztás 1 kg-ra tehető.

Ez emelkedést mutat!

És, hogy minek köszönhető?

- Célegyenesben van az a kitartó és következetes figyelemfelhívó és termékajánló tevékenység, amely a magyar mézre és más méhészeti termékekre – úgy, mint propolisz, méhpempő, virágpor - irányul. Megemlíteném a szlovén példa alapján elindított - mézet, méhészt, méhészetet népszerűsítő - „Európai Mézes Reggeli” programot is, amelyet a magyar méhészek már nem csak az esemény fő napján tartják, hanem az azt követő egy-két hétben is. 2018. novemberében az ország 1011 iskolájában, óvodájában szerveztek Mézes Reggelit - több mint 165 ezer kisdíák és óvodás részvételével.
- A növekvő közvetlen termelői értékesítés következtében is egyre erősödik a méhész és a fogyasztó között a közvetlen kapcsolat – ezt másképpen vásárlói bizalomnak hívjuk – és emiatt az így értékesített mennyiség is folyamatos emelkedést mutat.
- Komoly szerepe van még a folyamatos mézvizsgálatoknak, a termelői méz azonosítására létrehozott méz-zárszalagnak, és a termelői mézesüveg használatának.

Év	Virágmézek ártartománya az előállítás helyén Ft/kg			Virágmézek ártartománya nagybani értékesítés esetén Ft/kg		
	akác	vegyes virág	fajta méz	akác	vegyes virág	fajta méz
2017	2000-2500	1400-1800	1800-2500	1150	650	750
2018	2000-2500	1400-1800	1800-2500	1100	600	800

ix. Az előállított méz kilogrammonkénti becsült átlagos előállítási költsége (állandó és változó költségek):

Egy méhcsalád állandó és változó költségeinek alakulását egy - a méreténél fogva „*professzionális*” kategóriába sorolt - 150 méhcsaládos, vándorméhészkedést folytató méhészeti adatai alapján határoztuk meg.

Számításaink szerint **2018-ban** Magyarországon a **méhcsaládonkénti költség 39.085 Ft/méhcsalád, vagyis 125,95 EUR.** (310,33 HUF/EUR)

Ezt a tényt az alábbi számításokkal támasztjuk alá:

Állandó költségek:

Amortizáció: 10.807 Ft/család (34,82 EUR/család)

Tagdíjak, biztosítások: 552 Ft/család (1,78 EUR/család)

Munkabér, közterhek: 18.876 Ft/család (vándorlással együtt) (60,83 EUR/család)

Méhcsaládonként átlagos állandó költség 30.235 Ft (97,43 EUR/család)

Változó költségek:

Varroa atka elleni védekezés, gyógykezelés, gyógyszer: 3.150 Ft/család (10,15 EUR/család)

Téli takarmányozás: felhasznált cukor méhcsaládonként 1.600 Ft/család (5,16 EUR/család)

Vándoroltatás (saját gépkocsi és fuvarozó által biztosított tehergépkocsival): 3.900 Ft/család (12,57 EUR/család)

Kiszereles (felvásárlás, bankköltség, szállítás, feldolgozás, tárolás): 200 Ft/kg (0,64 EUR/kg).

Méhcsaládonként átlagos változó költség 8.850 Ft (28,52 EUR/család)

Egy „professzionális” méhészethez tartozó méhcsalád éves mézhozama egy átlagos méhészetbe tartozó méhcsalád mézhozamához viszonyítva legalább kétszeres, így 2018-ban 60 kg/méhcsalád mézhozammal számolhatunk.

Így az 1 kg megtermelt (akác, vegyes virág) mézre kiszámított önköltség 651,42 Ft/kg, vagyis 2,10 EUR/kg.

4. A magyar méhészeti ágazat szükségleteinek értékelése.

A magyar méhészeti ágazat szerkezeti arányainak elmozdulása jól mutatja, hogy a Magyar Méhészeti Nemzeti Program által nyújtott támogatások nagy biztonsággal elérik céljukat és a méhészeti ágazat lendületesen fejlődik.

Az ágazat szükségleti igényeinek az iránya örömteli módon a minőségi változások felé mutat, hiszen a fejlesztési igények középpontjában egyre inkább a költséghatékony termeléshez szükséges eszközök és az ehhez kapcsolódó élelmiszerbiztonsági követelményeknek való megfelelés áll, hiszen új belföldi és export piacok megnyerése csak a feldolgozottsági szint javításával, valamint a szavatoltsági és nyomon követhetőségi igények kiszolgálásával valósulhat meg.

Erre tekintettel az új programidőszakban is kiemelten kezeljük azokat a jogcímekeket, amelyek a minőségi elmozdulás irányába mutatnak. Így a figyelem az elméleti ismeretterjesztés, a korszerű élelmiszerbiztonsági feltételeknek megfelelő mézkinyerési és kiszerezési eszközök, a méhek kártevői és kórokozói elleni engedélyezett védekezési módok, a hatékony vándorláshoz és ez által az irányított megporzáshoz, magasabb jövedelemtermelő képességhez szükséges eszközök biztosítása, a minőségi genetikai alapokkal rendelkező szaporító anyag használat, a kutatás-fejlesztés, a piacmonitoring és termékfejlesztés területekre irányul.

5. A Magyar Méhészeti Nemzeti Program céljainak, valamint e célok és az 1308/2013/EU rendelet 55. cikke (4) bekezdésében található felsorolásból kiválasztott méhészeti intézkedések közötti kapcsolat ismertetése.

A Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapvető célkitűzése az, hogy az ország kedvező természeti adottságaira alapozva fokozatosan növelje a méhészeti ágazat versenyképességét, hatékonyra tegye annak működését és biztosítsa előremutató fejlődését. Mivel társadalmi funkciója a vidék népességmegtartó képességének erősítésében, valamint a lakosság egészséges, kiváló minőségű méhészeti termékekkel történő ellátásában is megnyilvánul, további célként fogalmazódik meg az, hogy erősíteni kell a méhésztársadalom fogékonyságát az új módszerek, eljárások és eszközök alkalmazása iránt.

A méhészeti intézkedéseknek minden esetben illeszkedni kell a mezőgazdasági, erdészeti, vidékfejlesztési előírásokhoz, így figyelembe kell venni a biodiverzitásra irányuló elvárásokat, a szántóföldi növénytermesztés és a kertészet minél szélesebb körű megporzásra való igényét, valamint a méz és egyéb méhészeti termékeknek a rövid ellátási láncban (REL) és a falusi turizmusban (méz utak) való megjelenését.

Ez az a kapocs, amely biztosítja, biztosíthatja az adott méhészeti intézkedéseken keresztül az ágazati fejlődést, a minőségi igények, elvárások teljesülését.

6. Az 1308/2013/EU rendelet 55. cikke (4) bekezdésében található felsorolásból kiválasztott méhészeti intézkedések keretében meghozandó intézkedések részletes ismertetése, amely

tartalmazza a becsült költségeket és az évenkénti és intézkedésenkénti lebontásban megadott finanszírozási tervet.

Az 1308/2013/EU rendelet 55. cikk (4) bekezdésében foglalt intézkedések keretében bevezetett jogcímek részletes ismertetése:

a) Technikai segítségnyújtás a méhészek és méhészek szervezetei részére [R. 55. cikk (4) bekezdés a) pont]

aa) a méhészeti képzés országos koordinálásához, valamint méhegészségügyi ismeretek gyűjtéséhez és terjesztéséhez;

A 2016-2019. közötti támogatási időszakban - a Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapján - a méhészképzés egységesítése, a külföldi szakmai ismeretek, tapasztalatok megszerzése érdekében a külföldi szaksajtó figyelemmel követése, a fordítások megszervezése és azok közzététele feladatok ellátására az OMME központi irodája egy fő koordinátorral vállalkozói szerződéssel szerződött, és biztosította a megfelelő körülményeket a munka elvégzéséhez. A koordinátori feladatok a Nemzeti Program adta lehetőségekkel folyamatosan bővülnek, ezért szükségessé válik egy fő asszisztens, vállalkozói szerződéssel való segítségének igénybe vétele. A magas fokú szakmai felkészültséget nem igénylő feladatok elvégzésével az asszisztens a koordinátort tehermentesítené, aki így a lényegi feladatokra történő összpontosítással még hatékonyabbá teheti az általa felügyelt munkaterületeket. A koordinációs munka sokrétű, magában foglalja az oktatási helyszínek, szemináriumok, konzultációk helyszíneinek, bemutató helyek biztosításának egyeztetését, a szervezés segítségét, az előadókkal való időpont-, téma-, helyszín-egyeztetéseket, az előadók részéről felmerülő kérések (technikai eszközök, tananyag stb.) teljesítését, továbbá a külföldi szakirodalom követését, a szaksajtó megrendelését, valamint azok fordításának és közzétételének megszervezését, végrehajtását, a támogatások elszámolását. A megbízási díj csak a koordinátor azon költségeit fedezte, amelyek a program végrehajtásához voltak szükségesek. A program keretében megjelenő kötetekkel számos friss információ, kutatási eredmény, méhbetegségek leküzdését segítő új technológiai és állategészségügyi beavatkozás ismertetése jut el a méhészekhez. A visszajelzések alapján a kiadvány évről-évre hasznos ismeretekkel szolgál a gyakorló méhészek számára. A következő végrehajtási időszakokban, a szakmai ismeretek átadását kiemelt témaként kezelve, lehetőséget biztosítanánk méhészeti témájú szakmai filmek készítésére, szakkönyvek illetve rendszeres folyóirat – szakmai havilap – kiadásának támogatására.

A feladat folyamatos, így fenntartása, a 2020-2022. közötti támogatási időszakban, a szakmai ismeretek bővítését szolgáló intézkedésekkel, továbbra is szükséges..

A támogatás összege: 310 000 euró/év

ab) regionális rendezvény, kongresszus, nemzetközi rendezvény, konferencia, kiállítás, szakmai tanulmányút szervezéséhez, az azokon való részvételhez és elméleti ismeretterjesztéshez;

Az intézkedés feladata a méhészek szakmai ismereteinek bővítése, fejlesztése, illetve szinten tartása, elméleti felkészültségének növelése, elsősorban előadások tartásával. Az intézkedés alapján több tízezer méhész vett részt a helyi/regionális/országos rendezvényeken, jutott el a külföldön megrendezett hasonló programokra. Az intézkedés sokrétű, így az eltérő érdeklődésű méhészek is megtalálják a számukra hasznos programot. A helyi szinten megszervezett szakmai napok, foglalkozások a méhészek szakmai ismereteit bővítik, szinten tartják.

Az évente megtartott események közül a legfontosabbak: a kaposvári Dunántúli Regionális Méhésztalálkozó, a szekszárdi Tavaszváró Méhésznapi Szakmai Konferencia, a székesfehérvári Országos Méhésztalálkozó és Vásár, a balassagyarmati Ipolymenti

Nemzetközi Méhésztalálkozó, a jászberényi Nemzetközi Mézvásár és Méhésztalálkozó, a gödöllői Magyar Méhészek Világtalálkozója, a zalaegerszegi Kárpát-medencei Mézfesztivál, és a gyulai Méz és Mézeskalács Fesztivál. A rendezvények az eszközvásár és a szakmai programok mellett a méz, a méhészeti termékek, mint az egészséges táplálkozás elengedhetetlen elemeit közvetlenül a fogyasztók felé kommunikálják. A Magyar Méhészeti Nemzeti Program támogatása kapcsán öröndetesen szaporodnak a szakmai összejövetelek. Az egyre több színvonalas rendezvényt számos, az Unió más tagországaiból érkező méhészek is szívesen látogatják.

Más tagállamokban, vagy harmadik országban szervezett programokon való részvétel a különböző méhészkedési gyakorlat közvetlen megismerését és tapasztalatok cseréjét teszi lehetővé. Magyarországon több mézlovagrend működik, melyek feladatai közé tartoznak a hagyományok őrzése mellett a különböző méhészs szakmai területek magas szintű képviselét, így a szakmai rendezvények színvonalát emelendő, támogatnánk a mézlovagrendek képviselőinek részvételi költségeit az egyes rendezvényeken.

Az OMME és tagszervezetei által szervezett szakmai fórumok a magyar méhészek szakmai életében meghatározó jelentőséggel bírnak, ezért a 2020-2022. időszakban az intézkedés fenntartása kiemelten indokolt.

A támogatás összege: 300 660 euró/2020 év, 303 408 euró/2021 év, 297 742 euró/2022 év

ac). szaktanácsadó-hálózat működtetéséhez;

A program első ciklusában (2004-2007.) került kialakításra a méhészeti szaktanácsadói hálózat, amely folyamatos működése során nélkülözhetetlen szakmai segítséget nyújt a méhészeknek. Az OMME szaktanácsadó hálózatának felépítése: 1 fő vezető szaktanácsadó (munkáját részben az OMME központi irodájában végzi) és 19 fő megyei, illetve 1 fő fővárosi szaktanácsadó (munkájukat lakóhelyükön, saját, vagy bérelt irodában végzik).

A hálózat a gazdálkodó méhészek számára folyamatos tájékoztatást nyújt a piaci viszonyokról, a támogatási lehetőségekről, a méhészetben alkalmazott, illetve alkalmazható új technológiákról, a vándoroltatás, a pergetés és egyéb szakmai tevékenységek hatékonyabb ellátását támogató információkról. Helyi szinten segít képviselni a gazdálkodó méhészek érdekeit a tevékenységüket felügyelő hatóságoknál, fenológiai megfigyelésekkel, adatgyűjtéssel, és az adatok közlésével hozzájárul egyes méhészeti tevékenységek eredményesebb végrehajtásához. A hálózat kialakítása jelentős előrelépés volt az egyes méhész problémáinak kezeléséhez, információigényének kielégítéséhez.

A szaktanácsadók magas színvonalú szolgáltatásukhoz megtartásához elengedhetetlen a folyamatos szakmai ismeretek frissítése, bővítése. A hálózat tagjai számára nélkülözhetetlen a rendszeres szakmai továbbképzés. Éves szinten több alkalommal megtartva, biztosítaná a méhészek számára azt a „biztonsági” hálót, mely lehetővé tenné, hogy a szaktanácsadók méhész szakmai, jogi, adóügyi...stb. témában egyaránt segítségükre legyenek.

A program, a szakmai továbbképzések lehetőségének bővítésével történő fenntartása a 2020-2022. közötti időszakban indokolt.

A támogatás összege: 530 000 euró/év

ad) bemutató méhészetek látogatásához;

A 2016-2019. időszakban több ezer méhész vett részt a bemutató méhészetek által megtartott szakmai bemutatókon, ahol is a jól működő méhészek számára lehetőség nyílt arra, hogy a gyakorlatban alkalmazott és elismert ismereteiket megmutathassák másoknak, az odalátogató méhészek pedig megismerhessenek jól bevált gyakorlatot; - sok esetben új technológiát, különleges gyakorlati fogásokat. Az ilyen esetekben az intézkedés célja egy-egy általánosságban használt kaptártípus technológiájának megismertetése, egyéb ismeretek átadása és gyakorlati bemutatókon keresztüli oktatása.

Az intézkedés egyre népszerűbb a méhészek körében és a 2020-2022. időszakban további folytatását tervezzük.

A támogatás összege: 110 000 euró/év

ae) a méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kiszerezéséhez, a léptároláshoz szükséges új eszközök beszerzéséhez;

A méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kiszerezéséhez és a léptároláshoz szükséges új eszközök beszerzésének támogatása korszerűbb eszközökkel élelmiszer-biztonsági szempontból is megfelelő pergetést, valamint az ahhoz kapcsolódó gyorsabb és hatékonyabb munkafolyamatok megvalósítását teszi lehetővé, illetve az üveges kiszerezéshez szükséges eszközök támogatásával jelentősen javult a termelői mézek piacra jutása. A méhészeti termékpaletta növelésének érdekében a virágpor és propolisz termelés és kiszerezés eszközeinek támogatása szükséges.

A program igen népszerű a méhészek körében, és szakmai oldalról tekintve is szükséges a 2020-2022. közötti időszakban a fenntartása, új eszközökkel bővítése.

A támogatás összege: 450 000 euró/év

af) termelői mézesüveg gyártásához szükséges formagarnitúra, valamint az üveg beszerzéséhez

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület a fogyasztók biztonságának és a termelők piaci pozíciójának javítása érdekében, 2010-ben olyan egyedi, a termelői méz eredetiségét és minőségét szavatoló üveget terveztetett, amelyet kizárólag méhészek vásárolhatnak meg. Az azóta elkészített 1000g, 500g és a 250g-os termelői mézesüvegekből éves szinten összesen 3 millió kerül piacra. A program hozzájárult a mézfogyasztás növeléséhez a méz és a méhészet népszerűsítéséhez.

A program folytatása a 2020-2022. közötti időszakban továbbra is óriási segítséget nyújthat a mézet értékesítőknél.

A támogatás összege: 360.000 euró/év

ag) Méhész szervezetek működését és kohézióját elősegítő intézkedésekhez

Új elemként kerülne bevezetésre. Fő célja a hazai 110 tagszervezet együttműködésének elősegítése technikai eszközök, rendezvények és képzések támogatásával. A hatékony kommunikáció és a méhésztársadalom kohézióját elősegítő feladatok maradéktalan elvégzéséhez, a szervezetek technikai hátterének fejlesztésére, eszközök (számítógépek, szoftverek, fénymásoló, nyomtató és projektor) beszerzésére. A tagszervezetek együttműködését elősegítendő, az évente több alkalommal megrendezésre kerülő regionális és országos elnökségi, továbbá a méhésszervezetek megválasztott küldötteinek, szintén országos szintű szakmai fórumainak támogatására. Továbbá a több száz fős küldött gyűlés által megválasztott méhészeti vezetők (OMME elnökség) továbbképzésére.

A program 2020-2022-es bevezetésétől várjuk az ágazatot képviselő szervezetek és vezetőik együttműködési hatékonyságának növekedését, a szakmai érdekképviselet erősödését.

A támogatás összege: 100.000 euró/év

b) A méhcsaládokat megtámadó kártevők és betegségek – különösen a varroatózis – elleni védekezés [R. 55. cikk (4) bekezdés b) pont]

ba) varroa atka, a nozematózis, illetve egyéb kártevők, betegségek elleni gyógyszeres védekezéshez;

Ez a Magyar Méhészeti Nemzeti Program legnagyobb keretösszegű jogcíme, amelyből a Varroa atka elleni gyógyszeres védekezés keretében az atkaölő készítmények mellett a kezelések hatékonyságát növelő répacukor, valamint a kijuttatást segítő eszközök és

munkavédelmi felszerelések költségei támogathatók. A Varroa atka elleni gyógyszeres védekezés támogatása elősegíti, hogy a méhészek által korábban gyakran használt, ellenőrizetlen és kevésbé hatékony szerek helyett engedélyezett gyógyszerkészítményeket használjanak a Varroa atka elleni védekezésben. A támogatás alapja az engedélyezett gyógyszerek, gyógyhatású készítmények és azok kijuttatásához szükséges eszköz, a munkavédelmi felszerelések és a kezelés kiegészítéséhez adható cukor beszerzése, felhasználása. A fertőzöttségtől való teljes mentesség ugyan nem érhető el, de a támogatás jelentős mértékben elősegíti a méhegészségügyi helyzet javulását. A jogcím népszerűségét és hasznosságát mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy kihasználtsága minden évben 100 %-os. Annak ellenére, hogy Magyarországon új méhkártevő nem jelent meg, az utóbb időben nagyobb számban előforduló – mézharmatot „előállító” - rovarfajok és a nozema okoz komolyabb problémát. Tekintettel, hogy egy hatékony szer sem kapható nozema ellen és magyar méhlegelő speciális helyzete miatt, továbbá az édesharmat-telelőélelem elkerülése érdekében, a méhek számára a cukrot, mint egyetlen megoldást a megfelelő telelőélelem biztosítására és a nozemas családok megsegítésére, már nem csak az atka elleni szer vivőanyagaként szükséges támogatni. Tekintettel arra, hogy méhcsaládjaink egészsége a jövőnk záloga, a támogatás egy méhcsaládra jutó összegének emelése szükséges.

A program folytatása a 2020-2022. közötti időszakban változatlanul indokolt.

A támogatás összege: 2 190 000 euró/év

bb) varroa atka elleni alternatív védekezéshez és a kapcsolódó ellenőrző rendszer működtetéséhez:

A 2016-2019. időszakban is benyújthattak a méhészek támogatási kérelmet higiénikus aljdeszkára. A korábbi szakmai véleménnyel szemben nem elegendő a teljes méhállomány 10-20 %-a alá helyezett higiénikus aljdeszka. Bár reális átlagkép kapható az atka-fertőzöttségről, illetve egy-egy kezelést követően annak hatékonyságáról. De a modern szemlélet már nem engedi meg az átlag fertőzöttség alapján elvégzett állományszintű kezelést. Atka elleni szereket csak ott szabad alkalmazni, ahol a probléma tényleg jelen van. Ezzel jelentős mértékben csökkenhet a méhek szerterhelése, csökken a veszélye az esetleges szermaradványok megjelenésének a mézben. Mindezek indokolják a támogatás átalakítását, mely lehetővé teszi az arra alkalmas kaptártípusoknál, az állomány 100%-ában a higiénikus kaptáralj használatát.

A program folytatása a következő, 2020-2022. közötti támogatási időszakban is célszerű, hiszen az egyes méhészetek atka-fertőzöttségének higiénikus aljdeszka segítségével történő ellenőrzése kedvezően befolyásolja az atka okozta károk visszaszorítását.

A támogatás összege: 500 000 euró/év

bc) a méhbetegségek felismeréséhez és a védekezéshez szükséges ismeretek átadása érdekében megtartott képzésekhez:

A méhészetekben változatlanul a legnagyobb problémát jelenti a kórokozók, kártevők elleni védekezésben a betegség tünetek jellemző megnyilvánulásainak időbeni felismerése, ezáltal a szükséges védekezési eljárások alkalmazása.

Ebben a küzdelemben nyújthat segítséget a méhbetegségek felismeréséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása, melyet e jogcím forrásaiból kívánunk támogatni.

A program folytatása a 2020-2022. közötti időszakban változatlanul indokolt.

A támogatás összege: 30 000 euró/év

bd) Méhviasz cseréjéhez:

Az intézkedést nem kívánjuk bevezetni.

A támogatás összege: 0 euró/év

c) A vándorméhészet ésszerűsítése [R. 55. cikk (4) bekezdés c) pont]

ca) kaptárok azonosításához, méhlegelő fenológiai megfigyelő hálózat rendszereinek kialakításához, fejlesztéséhez, a rendszer fenntartásához.

Az intézkedést meg kívánjuk szüntetni.

A támogatás összege: 0 euró/év

cb) vándoroltatáshoz szükséges új eszközök beszerzéséhez;

A vándoroltatáshoz szükséges új eszközök beszerzésének támogatása révén korszerűbb eszközökkel, gyorsabban, egyszerűbben és hatékonyabban zajlik a vándoroltatás és az ahhoz kapcsolódó munkafolyamatok. Hazánkban eredményesen méhészkedni, biztos megélhetést biztosítani csak vándorlással lehetséges. Ehhez évente több alkalommal kell mozgatni a méhészetet. Ezt gyorsan, hatékonyan, balesetmentesen csak modern rakodó és szállító eszközök beszerzésével, valamint a vándortanyák kialakításához szükséges infrastrukturális eszközök beszerzésével valósíthatjuk meg. Az eszközök köre – figyelembe véve a gyakorló méhészek javaslatait – folyamatosan, évről-évre bővül, aminek következtében a jogcím kihasználtsága többször is meghaladta a rendelkezésre álló keretösszeget.

A 2020-2022. közötti támogatási időszakban továbbra is indokolt fenntartani az eddig alkalmazott támogatást, és a támogatott eszközök listáját aktualizálni, bővíteni kell.

A támogatás összege: 510 000 euró/év

d) A méhészeti termékek elemzését végző laboratóriumok támogatását célzó intézkedések annak elősegítése érdekében, hogy a méhészek forgalmazzák termékeiket és növeljék azok értékét [R. 55. cikk (4) bekezdés d) pont]

da) Kereskedelmi forgalomban kapható mézek vizsgálatához;

Az OMME folyamatosan figyelemmel kíséri a kereskedelmi forgalomban lévő mézek minőségét. A mézek vizsgálatára hazai és EU-n belüli laboratóriumokban kerül sor. A vizsgálati eredményeket az OMME rendszeresen megjelenteti, ezáltal az eladók fokozottabb figyelmet fordítanak mézeik minőségére.

A 2019-2022. közötti támogatási időszakban feltétlen szükséges e jogcím fenntartása.

A támogatás összege: 100 000 euró/év

db) Termelői mézek vizsgálatához;

Az intézkedést nem kívánjuk bevezetni.

A támogatás összege: 0 euró/év

e) Az Európai Unióban található kaptárok állománypótlásának támogatására irányuló intézkedések [R. 55. cikk (4) bekezdés e) pont]

ea) Petéző, vagy párzatlan méhanyák és anyabölcsők vásárlásához;

A támogatás célja a méhállomány szinten tartása párzott és párzatlan méhanyákkal, anyabölcsőkkel. Az elmúlt támogatási időszakban évente több ezer méhész vette igénybe ezt a támogatást. Csak hatóságilag engedélyezett, folyamatosan ellenőrzött anyanevelő telepről származó párzott, petéző anyákkal történő, illetve e telepekről származó egyéb állománypótlás támogatható. Az állomány mind állategészségügyi, mind genetikai szempontból történő cseréjét a hatékony méhészkedés alapvető feltételének tekintjük.

A program folyamatos fenntartása a 2020-2022. közötti időszakban kiemelten indokolt.

A támogatás összege: 401 000 euró/év

eb) Kaptárvásárláshoz;

Az intézkedést nem kívánjuk bevezetni.

A támogatás összege: 0 euró/év

f) Együttműködés a szakosodott szervezetekkel a méhészettel és méhészeti termékekkel kapcsolatos alkalmazott kutatási programok végrehajtása terén [R. 55. cikk (4) bekezdés f) pont]

fa) fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelő hálózat kialakításához, működtetéséhez:
Az országos fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelő hálózat létrehozása, működtetése elősegíti a termelő méhészek logisztikai-méhészeti munkáinak tervezését. A megfigyelő hálózat mindenki számára elérhető adatai az időjárási körülményekről (csapadék, hőfok, szél, stb.), az adott méhlegelő fenológiájáról adnak tájékoztatást. Ez a program már zajlik, de fejlesztése, bővítése, tökéletesítése miatt fenntartása fontos.

A program folyamatos fenntartása, fejlesztése, tökéletesítése a 2020-2022. közötti időszakban is indokolt.

A támogatás összege: 20 000 euró/év

fb) méhegészségügyi és környezetterhelési monitoring-vizsgálathoz:

A növényvédő és rovarölő szerek nem szabályszerű használata évről-évre változatlanul komoly veszélyforrást jelent mind a méhek, mind pedig a méhészek számára! Minden évben termelői gondatlanságból adódóan valahol az országban súlyos katasztrófát okoz! Emiatt változatlanul folytatni kell a méhegészségügyi és környezetterhelési monitoring, illetve a GMO vizsgálatokat is. Tekintettel a téma fontosságára és a feladatok évről-évre történő növekedésére, a monitoring vizsgálatok keretében kapott eredmények kiértékelését több szakember együttes munkájával kell elvégezni.

A program folyamatos fenntartása, fejlesztése, tökéletesítése a 2020-2022. közötti időszakban indokolt.

A támogatás összege: 120 000 euró/év

fc) egyéb alkalmazott kutatáshoz, szakmai tanulmányok és diplomamunkák támogatásához:

A támogatás a mézelő növények mézelésének vizsgálatához, a mézek jellemző profiljának meghatározásához, méhészeti tárgyú kutatásokhoz, szakmai tanulmányok és diplomamunkák támogatásához és a kutatáshoz szükséges méhcsaládok beállításához vehető igénybe. Az ezzel kapcsolatos feladatok ellátására az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME) központi irodája egy fő, a feladatnak megfelelő végzettséggel és munkatapasztalattal rendelkező koordinátorral megbízási szerződést köt, akinek feladata a kutatási program koordinálása, pályázati anyagainak kezelése, kapcsolatépítés kutatóintézetekkel, új kutatási témák keresése.

A program folyamatos fenntartása, fejlesztése, tökéletesítése a 2020-2022. közötti időszakban indokolt.

A támogatás összege: 150 000 euró/év.

fd) Monitoring mintavevő hálózat

Az intézkedést nem kívánjuk bevezetni.

A támogatás összege: 0 euró/év.

g) Piacmonitoring

Ez az új intézkedés a hazai és a nemzetközi mézpiaci trendek irányának változásait hivatott vizsgálni. Az ezzel kapcsolatos feladatok ellátására az Országos Magyar Méhészeti Egyesületnek egy fő szakirányú végzettséggel rendelkező szakemberrel megbízási szerződést kell kötnie, akinek feladata a méztermelés és a mézpiaci mozgások összefüggéseinek a vizsgálata, elemzése, a mozgásirányok előrejelzése, a hazai mézfogyasztással kapcsolatos

piackutatás elvégeztetése. Interaktív piackutatások lefolytatása, az ehhez szükséges eszközök beszerzésének támogatása.

A támogatás 2020-2022. bevezetésének eredményétől várjuk az ágazat átláthatóságának javulását, a hazai mézfogyasztás növelését, a mézfogyasztási kultúra fejlődését.

A támogatás összege: 25 000 euró/ év.

h) A termékek minőségének javítása a termékekben rejlő lehetőségek jobb piaci kihasználása érdekében.

ha) OMME méz-zárszalag beszerzéséhez

Új intézkedés, mely a piacmonitoring eredményeire alapozva, valamint a fogyasztói igényeknek megfelelően elősegíti a méz minőségének javítását, a termékek minőségbiztosítását, a fogyasztói bizalom erősítését.

A támogatás 2020-2022. évi bevezetésének eredményétől várjuk a mézpiaci kultúra és a mézfogyasztás fejlődését.

A támogatás összege: 30 000 euró/ év.

hb) termelői mézek kereskedelemben használt vonalkód igénylésének költségéhez

A különböző piacokon való megjelenéshez szükséges feltételek teljesítéséhez, megkülönböztető jelzések használatához nyújtana támogatást.

Az intézkedés 2020-2022. évi bevezetésétől várjuk a hazai piacok, illetve a termékpaletta bővülését, a méhészeti termékek fogyasztásának növelését.

A támogatás összege: 4 000 euró/ év.

Országosan becsült költségek és finanszírozási terv
A célok leírása és finanszírozása
Tagállam: Magyarország
Program: 2019/2020

Intézkedés leírása	Előirányzott kiadások		EU 50% euró
	Összesen euró	Nemzeti 50% euró	
<p>Technikai segítségnyújtás a méhészek és méhészek szervezetei részére [R. 55. cikk (4) bekezdés a) pont]</p> <p>aa) a méhészeti képzés és a méhegészségügyi hálózat országos koordinálásához, valamint méhegészségügyi ismeretek gyűjtéséhez és terjesztéséhez;</p> <p>ab) regionális rendezvény, kongresszus, nemzetközi rendezvény, konferencia, kiállítás, szakmai tanulmányút szervezéséhez, az azokon való részvételhez és elméleti ismeretterjesztéshez;</p> <p>ac) szaktanácsadó-hálózat működtetéséhez;</p> <p>ad) bemutató méhészetek látogatásához;</p> <p>ae) a méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kisereléséhez és a léptároláshoz szükséges új eszközök beszerzéséhez;</p> <p>af) Termelői mézesüveg gyártásához szükséges formagarnitúra, valamint az üveg beszerzésének támogatása</p> <p>ag) Méhész szervezetek működését és kohézióját elősegítő intézkedések</p>	2.160.660	1.080.330	1.080.330
<p>b) A méhcsaládokat megtámadó kártevők és betegségek – különösen a varroatózis – elleni védekezés [R. 55. cikk (4) bekezdés b) pont]</p> <p>ba) varroa atka, a nozematózis, illetve egyéb kártevők, betegségek elleni gyógyszeres védekezéshez;</p> <p>bb) varroa atka elleni alternatív védekezéshez és a kapcsolódó ellenőrző rendszer működtetéséhez;</p> <p>bc) a méhbetegségek felismeréséhez és a védekezéshez szükséges ismeretek átadása érdekében megtartott képzésekhez;</p>	2.720.000	1.360.000	1.360.000
<p>c) A vándorméhészet ésszerűsítése [R. 55. cikk (4) bekezdés c) pont]</p>	510.000	255.000	255.000
<p>d) A méhészeti termékek elemzését végző laboratóriumok támogatását célzó intézkedések annak elősegítése érdekében, hogy a méhészek forgalmazzák termékeiket és növeljék azok értékét [R. 55. cikk (4) bekezdés d) pont]</p>	100.000	50.000	50.000
<p>e) Az Unióban található kaptárok állománypótlásának támogatására irányuló intézkedések [R. 55. cikk (4) bekezdés e) pont]</p>	401.000	200.500	200.500
<p>f) Együtműködés a szakosodott szervekkel a méhészetrel és méhészeti termékekkel kapcsolatos alkalmazott kutatási programok végrehajtása terén [R. 55. cikk (4) bekezdés f) pont]</p> <p>fa) fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelő hálózat kialakításához, működtetéséhez</p> <p>fb) méhegészségügyi és környezetterhelési monitoring-vizsgálathoz;</p> <p>fc) egyéb alkalmazott kutatáshoz, szakmai tanulmányok és diplomamunkák támogatásához;</p>	290.000	145.000	145.000
<p>g) Piacmonitoring</p>	25.000	12.500	12.500
<p>h) A termékek minőségének javítása a termékekben rejlő lehetőségek jobb piaci kihasználása érdekében.</p> <p>ha) OMME méz-zárszalag beszerzése</p> <p>hb) termelői mézek kereskedelemben használt vonalkód igénylésének költsége</p>	34.000	17.000	17.000
<p>Program összesen</p>	6.240.660	3.120.330	3.120.330

Országosan becsült költségek és finanszírozási terv
A célok leírása és finanszírozása
Tagállam: Magyarország
Program: 2020/2021

Intézkedés leírása	Előirányzott kiadások		EU 50% euró
	Összesen euró	Nemzeti 50% euró	
<p>Technikai segítségnyújtás a méhészek és méhészek szervezetei részére [R. 55. cikk (4) bekezdés a) pont]</p> <p>aa) a méhészeti képzés és a méhegészségügyi hálózat országos koordinálásához, valamint méhegészségügyi ismeretek gyűjtéséhez és terjesztéséhez;</p> <p>ab) regionális rendezvény, kongresszus, nemzetközi rendezvény, konferencia, kiállítás, szakmai tanulmányút szervezéséhez, az azokon való részvételhez és elméleti ismeretterjesztéshez;</p> <p>ac) szaktanácsadó-hálózat működtetéséhez;</p> <p>ad) bemutató méhészetek látogatásához;</p> <p>ae) a méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kiszerezéséhez és a léptároláshoz szükséges új eszközök beszerzéséhez;</p> <p>af) Termelői mézesüveg gyártásához szükséges formagarnitúra, valamint az üveg beszerzésének támogatása</p> <p>ag) Méhész szervezetek működését és kohézióját elősegítő intézkedések</p>	2 163 408	1 081 704	1 081 704
<p>b) A méhcsaládokat megtámadó kártevők és betegségek – különösen a varroatózis – elleni védekezés [R. 55. cikk (4) bekezdés b) pont]</p> <p>ba) varroa atka, a nozematózis, illetve egyéb kártevők, betegségek elleni gyógyszeres védekezéshez;</p> <p>bb) varroa atka elleni alternatív védekezéshez és a kapcsolódó ellenőrző rendszer működtetéséhez;</p> <p>bc) a méhbetegségek felismeréséhez és a védekezéshez szükséges ismeretek átadása érdekében megtartott képzésekhez;</p>	2 720 000	1 360 000	1 360 000
<p>c) A vándorméhészet ésszerűsítése [R. 55. cikk (4) bekezdés c) pont]</p>	510 000	255 000	255 000
<p>d) A méhészeti termékek elemzését végző laboratóriumok támogatását célzó intézkedések annak elősegítése érdekében, hogy a méhészek forgalmazzák termékeiket és növeljék azok értékét [R. 55. cikk (4) bekezdés d) pont]</p>	100 000	50 000	50 000
<p>e) Az Unióban található kaptárok állománypótlásának támogatására irányuló intézkedések [R. 55. cikk (4) bekezdés e) pont]</p>	401 000	200 500	200 500
<p>f) Együttműködés a szakosodott szervekkel a méhészettel és méhészeti termékekkel kapcsolatos alkalmazott kutatási programok végrehajtása terén [R. 55. cikk (4) bekezdés f) pont]</p> <p>fa) fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelő hálózat kialakításához, működtetéséhez</p> <p>fb) méhegészségügyi és környezetterhelési monitoring-vizsgálathoz;</p> <p>fc) egyéb alkalmazott kutatáshoz, szakmai tanulmányok és diplomamunkák támogatásához;</p>	290 000	145 000	145 000
<p>g) Piacmonitoring</p>	25 000	12 500	12 500
<p>h) A termékek minőségének javítása a termékekben rejlő lehetőségek jobb piaci kihasználása érdekében.</p> <p>ha) OMME méz-zárszalag beszerzése</p> <p>hb) termelői mézek kereskedelemben használt vonalkód igénylésének költsége</p>	34 000	17 000	17 000
<p>Program összesen</p>	6 243 408	3 121 704	3 121 704

Országosan becsült költségek és finanszírozási terv
A célok leírása és finanszírozása
Tagállam: Magyarország
Program: 2021/2022

Intézkedés leírása	Előirányzott kiadások		EU 50% euró
	Összesen euró	Nemzeti 50% euró	
Technikai segítségnyújtás a méhészek és méhészek szervezetei részére [R. 55. cikk (4) bekezdés a) pont] aa) a méhészeti képzés és a méhegészségügyi hálózat országos koordinálásához, valamint méhegészségügyi ismeretek gyűjtéséhez és terjesztéséhez; ab) regionális rendezvény, kongresszus, nemzetközi rendezvény, konferencia, kiállítás, szakmai tanulmányút szervezéséhez, az azokon való részvételhez és elméleti ismeretterjesztéshez; ac) szaktanácsadó-hálózat működtetéséhez; ad) bemutató méhészetek látogatásához; ae) a méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kiszerezéséhez és a léptároláshoz szükséges új eszközök beszerzéséhez; af) Termelői mézesüveg gyártásához szükséges formagarnitúra, valamint az üveg beszerzésének támogatása ag) Méhész szervezetek működését és kohézióját elősegítő intézkedések	2 157 742	1 078 871	1 078 871
b) A méhcsaládokat megtámadó kártevők és betegségek – különösen a varroatózis – elleni védekezés [R. 55. cikk (4) bekezdés b) pont] ba) varroa atka, a nozematózis, illetve egyéb kártevők, betegségek elleni gyógyszeres védekezéshez; bb) varroa atka elleni alternatív védekezéshez és a kapcsolódó ellenőrző rendszer működtetéséhez; bc) a méhbetegségek felismeréséhez és a védekezéshez szükséges ismeretek átadása érdekében megtartott képzésekhez;	2 720 000	1 360 000	1 360 000
c) A vándorméhészet ésszerűsítése [R. 55. cikk (4) bekezdés c) pont]	510 000	255 000	255 000
d) A méhészeti termékek elemzését végző laboratóriumok támogatását célzó intézkedések annak elősegítése érdekében, hogy a méhészek forgalmazzák termékeiket és növeljék azok értékét [R. 55. cikk (4) bekezdés d) pont]	100 000	50 000	50 000
e) Az Unióban található kaptárok állománypótlásának támogatására irányuló intézkedések [R. 55. cikk (4) bekezdés e) pont]	401 000	200 500	200 500
f) Együtműködés a szakosodott szervezetekkel a méhészettel és méhészeti termékekkel kapcsolatos alkalmazott kutatási programok végrehajtása terén [R. 55. cikk (4) bekezdés f) pont] fa) fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelő hálózat kialakításához, működtetéséhez fb) méhegészségügyi és környezetterhelési monitoring-vizsgálathoz; fc) egyéb alkalmazott kutatáshoz, szakmai tanulmányok és diplomamunkák támogatásához;	290 000	145 000	145 000
g) Piacmonitoring	25 000	12 500	12 500
h) A termékek minőségének javítása a termékekben rejlő lehetőségek jobb piaci kihasználása érdekében. ha) OMME méz-zárszalag beszerzése hb) termelői mézek kereskedelemben használt vonalkód igénylésének költsége	34 000	17 000	17 000
Program összesen	6 237 742	3 118 871	3 118 871

7. Az (EU) 2015/1366 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikkének értelmében a tagállamok által annak érdekében meghatározott feltételek, hogy a méhészeti programok ne részesüljenek kettős finanszírozásban;

A Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapján benyújtott kifizetési kérelmekhez csatolt, a vásárlás tényét/szolgáltatás igénybevételét igazoló számláról a kedvezményezett fénymásolatot készít, amit minden esetben mellékel a kifizetési kérelemhez.

A helyszíni ellenőrzés során a benyújtott másolati példányt összehasonlítják az eredeti példánnyal, amennyiben a két számla bármilyen eltérést mutat, a kedvezményezettől a támogatási határozat visszavonásra kerül, valamint szükség esetén egyéb szankcionálásra is számíthat.

Fentiekén túl, minden számla egyedi azonosító száma rögzítésre kerül a kifizető ügynökség zárt informatikai rendszerébe, ahol a beépített keresztellenőrzések segítségével ellenőrzik, hogy az adott számla rögzítésre került-e már másik jogcím, illetve intézkedés keretében, így könnyen biztosítható, hogy egy számla adott tételére csak egyszer lehessen támogatást kifizetni.

8. Az egyes kiválasztott méhészeti intézkedések esetében alkalmazott teljesítménymutatók. A tagállamoknak intézkedésenként legalább egy releváns teljesítménymutatót kell kiválasztaniuk;

a) *Technikai segítségnyújtás a méhészek és méhészek szervezetei részére [R. 55. cikk (4) bekezdés a) pont]*

aa) *a méhészeti képzés országos koordinálásához, valamint méhegészségügyi ismeretek gyűjtéséhez és terjesztéséhez;*

A sokrétű koordinációs munka segítségével a nemzeti program szinte összes kihasználtsági (sikerességi) mutatója magas százalékként áll, s ez a koordinátor munkájának hatékonyságát is megmutatja. A koordinátor közvetlen ellenőrzése alá tartoznak a következő jogcímek:

- *ab) regionális rendezvény, kongresszus, nemzetközi rendezvény, konferencia, kiállítás, szakmai tanulmányút szervezéséhez és azokon való részvételhez, valamint elméleti ismeretterjesztéshez;*
- *ae) méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kiszerezéséhez, a léptároláshoz szükséges új eszközök beszerzéséhez;*
- *bb) varroa atka elleni alternatív védekezéshez és a kapcsolódó ellenőrző rendszer működtetéséhez;*
- *bc) a méhbetegségek felismeréséhez és a védekezéshez szükséges ismeretek átadásához szükséges képzésekhez;*
- *c) vándorméhészet ésszerűsítéséhez (korábban vándoroltatáshoz szükséges új eszközök beszerzéséhez);*
- *e) Az Európai Unióban található kaptárok állománypótlásának támogatására irányuló intézkedésekhez [R. 55. cikk (4) bekezdés e) pont]*

Ezen jogcímekhez benyújtott kérelmek száma:

2016/2017-ben: 5101

2017/2018-ban: 5857

A Magyar Méhészeti Nemzeti Program kihasználtsága: 99,1%

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 végrehajtási időszakra a koordinátor által felügyelt jogcímek alapján benyújtott kérelmek száma, továbbá a program teljes kihasználtsági mutatója vehető figyelembe.

ab) regionális rendezvény, kongresszus, nemzetközi rendezvény, konferencia, kiállítás, szakmai tanulmányút szervezéséhez és azokon való részvételhez, valamint elméleti ismeretterjesztéshez;

	Regionális rendezvény, kongresszus, nemzetközi rendezvény, konferencia, kiállítás, szakmai tanulmányút szervezésének és azokon való részvételnek, valamint az elméleti ismeretterjesztés támogatása; (Kifizetési kérelem száma db.)
2016/2017. végrehajtási időszak	419
2017/2018 végrehajtási időszak	405

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 végrehajtási időszakra vonatkozóan benyújtott kérelmek darabszáma vehető figyelembe.

ac) szaktanácsadó-hálózat működtetéséhez;

A Nemzeti Program támogatás kihasználtsági mutatója önmagában igazolja a hálózat működésének sikerességét, hiszen teljes körű tájékoztatás nélkül nem valósulna meg a kihasználtság ilyen mértékben (99,17%).

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 végrehajtási időszakra vonatkozóan a teljes kihasználtsági mutató vehető figyelembe.

ad) bemutató méhészetek látogatásához;

	Bemutató méhészetek látogatásának támogatása. (Kifizetési kérelem száma db.)
2016/2017. végrehajtási időszak	53
2017/2018 végrehajtási időszak	55

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 végrehajtási időszakra vonatkozóan benyújtott kérelmek darabszáma vehető figyelembe.

ae) a méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kiszerezéséhez, a léptároláshoz szükséges új eszközök beszerzéséhez;

A Nemzeti Programnak köszönhetően a korábban használt elavult eszközök helyett mára korszerű, műszaki és élelmiszerbiztonsági szempontból kiváló eszközökkel dolgozhatunk, s ez növeli a termékünk (méz) eladhatóságát és a méhészkedésünk termelékenységét. Az elmúlt három év mutatja, hogy folyamatos és általában növekvő az igény ezekre a gépekre. (Lásd az alábbi példát.)

Eszköz	2016/2017 végrehajtási időszak	2017/2018 végrehajtási időszak
pergető (db)	452	392
fedelezőgép (db)	35	37
mézszivattyú (db)	18	50
léptároló (db)	22	31
fedelezőkád (db)	118	140
mézkimelegítő (db)	136	131
viasz- méz elválasztó (db)	27	47
viaszolvastó (db)	188	200
léptároló fagyasztókamra (db)	10	16
Összesen (db)	1006	1044

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 végrehajtási időszakra vonatkozóan benyújtott kérelmek darabszáma vehető figyelembe.

af) termelői mézesüveg gyártásához szükséges formagarnitúra beszerzésének támogatása

	Formagarnitúrák száma	Kihasználtság
2016/2017 végrehajtási időszak	1	38,68%
2017/2018 végrehajtási időszak	0	0%

	2016/2017 végrehajtási időszak	2017/2018 végrehajtási időszak
730 ml-es	2.220.460	2.609.824
380 ml-es	565.248	700.614
220 ml-es	198.900	376.584
Összesen:	2.984.608	3.687.022

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 végrehajtási időszakra vonatkozóan a legyártott garnitúrák számát és a keret kihasználtsági mutatóját, továbbá a garnitúrákkal legyártott üvegek számát lehet figyelembe venni hatékonysági mutatóként.

ag) Méhész szervezetek működését és kohézióját elősegítő intézkedésekhez

2020-ban kerül bevezetésre az intézkedés. Teljesítménymutatóként a 2020-2022 végrehajtási időszakban a benyújtott kérelmek számát és a teljes kihasználtságot lehet figyelembe venni.

b) A méhcsaládokat megtámadó kártevők és betegségek – különösen a varroatózis – elleni védekezés [R. 55. cikk (4) bekezdés b) pont]

ba) a varroa atka, a nozematózis, illetve egyéb kártevők, betegségek elleni gyógyszeres védekezéshez;

Nemzetközi és hazai kutatók tanulmányai is bizonyítják, hogy Magyarországon a méhcsaládok téli elhullásának aránya az európai országokéhoz képest fele vagy akár harmada.

http://ec.europa.eu/food/animals/live_animals/bees/study_on_mortality/index_en.htm

A Nemzeti Program sikerességét igazolja, hogy más EU-s és nem EU-s tagországból is érdeklődtek a Magyar Méhészeti Nemzeti Program iránt – kiváltképp ezen pont miatt.

	A varroa atka, a nozematózis, illetve egyéb kártevők, betegségek elleni gyógyszeres védekezéshez; (Kifizetési kérelem száma db)
2016/2017. végrehajtási időszak	6636
2017/2018 végrehajtási időszak	6710

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 végrehajtási időszakra vonatkozóan benyújtott kérelmek darabszáma vehető figyelembe.

bb) varroa atka elleni alternatív védekezéshez és a kapcsolódó ellenőrző rendszer működtetéséhez;

A méhész a higiénikus aljdeszka használatával a Varroa atka fertőzést jóval korábban észleli (természetes elhullás), így kiváló alapja van a jól megtervezett Varroa elleni védekezéshez. A jogcímből igényelhető támogatás évről évre 100%-ban felhasználásra kerül. Ennél pontosabb teljesítménymutatót nem lehet meghatározni.

	A varroa atka elleni alternatív védekezéshez és a kapcsolódó ellenőrző rendszer működtetéséhez; (Kifizetési kérelem száma db.)
2016/2017. végrehajtási időszak	87

2017/2018 végrehajtási időszak	90
---	----

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 végrehajtási időszakra vonatkozóan benyújtott kérelmek darabszáma vehető figyelembe.

bc) a méhbetegségek felismeréséhez és a védekezéshez szükséges ismeretek átadásához szükséges képzésekhez;

Magyarországon elsődleges feladatunk, hogy a méhbetegségeket felderítsük, terjedésüket megakadályozzuk. A szakma jövőjét biztosítandó; - megkerülhetetlenek a külön témaként kezelt fertőző betegségekről szóló elméleti és gyakorlati képzések, előadások. Képzésenként átlagosan 50 fő részvételével lehet számolni.

	A méhbetegségek felismeréséhez és a védekezéshez szükséges ismeretek átadásához szükséges képzésekhez. (Kifizetési kérelem száma db.)
2016/2017. végrehajtási időszak	8
2017/2018 végrehajtási időszak	6

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 végrehajtási időszakra vonatkozóan benyújtott kérelmek darabszáma vehető figyelembe.

bd) Méhviaszcseréhez

Az intézkedést nem kívánjuk bevezetni

c) A vándorméhészet ésszerűsítéséhez [R. 55. cikk (4) bekezdés c) pont]

ca) kaptárak, méhészeti felszerelések azonosítási rendszerének kialakításához, a rendszer fenntartásához;

Az intézkedést meg kívánjuk szüntetni.

cb) vándoroltatáshoz szükséges új eszközök beszerzéséhez;

A vándoroltatáshoz szükséges új eszközök jogcímre elfogadott kifizetési kérelmek számának folyamatos emelkedése, illetve az ahhoz kapcsolható vándorméhészeti pergetési eredmények egyértelműen bizonyítják a jogcím sikerességét.

Vándoroltatáshoz szükséges új eszközök beszerzése	2016/2017 végrehajtási időszak	2017/2018 végrehajtási időszak
Kifizetési kérelmek száma (db)	1114	1566

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 időszakra vonatkozóan benyújtott kérelmek darabszáma vehető figyelembe.

d) *A méhészeti termékek elemzését végző laboratóriumok támogatását célzó intézkedések annak elősegítése érdekében, hogy a méhészek forgalmazzák termékeiket és növeljék azok értékét [R. 55. cikk (4) bekezdés d) pont]*

da) Kereskedelmi forgalomban kapható mézek vizsgálatához:

2007-ben a program indulásakor a hazai kiskereskedelmi forgalomban vizsgált mézek 70%-a nem felelt meg az előírásoknak. Ezt az arányt az elmúlt 8 évben 1%-ra sikerült csökkenteni. Ez sajnos nem csupán az ellenőrzések miatt lett ilyen alacsony, hanem a hamisítási módszerek is finomabbá váltak. Az újabb vizsgálati módszerek megjelenésével és alkalmazásával nő a hamis mézek felderíthetősége. A 2015/2016-os támogatási évben a bolti mézek 25%-a bizonyult „kétes” eredetűnek. Az eredmények „hullámzóknak” mondhatók, ahogy új hamisítási módszerek jelennek meg, majd az arra irányuló vizsgálatok. A minőség-hamisítás mellett egyre gyakoribb az eredethamisítás is. A 2017/2018-as végrehajtási időszakban vizsgált mézek (139 db) között egyetlen hamisított sem volt. A munka eredményességét az előírásoknak nem megfelelő mézek számának a csökkenése jelezheti.

	Vizsgált mézek	Hamis mézek
2016/2017 végrehajtási időszak	118 db	0 db
2017/2018 végrehajtási időszak	139 db	0 db

Teljesítmény mutatóként a hamisított mézek számaránybeli csökkenése lehet a 2020-2022 végrehajtási időszak mutató száma.

db) *Termelői mézek vizsgálata*

Az intézkedést nem kívánjuk bevezetni.

e) *Az Európai Unióban található kaptárok állománypótlásának támogatására irányuló intézkedések [R. 55. cikk (4) bekezdés e) pont]*

ea) *Petéző, vagy párzatlan méhanyák és anyabölcsők vásárlásához*

Az elmúlt támogatási időszakban nőtt az anyanevelő telepeken lévő törzskönyvezett méhanyák száma. (Lásd az alábbi táblázat.)

	2016 év	2017 év	2018 év
Méh-anyanevelő telepek száma (db)	75	78	81
Törzskönyvezett méh anyák száma (db)	333	352	334

Ez azt jelenti, hogy a termelő méhészek igénye is folyamatosan növekszik az engedélyezett anyanevelő telepekről származó méhanyák és anyabölcsők iránt. Ez az évről-évre emelkedő mennyiség bizonyítja, hogy a méhészek egyre inkább érzik az ellenőrzött tenyészanyag felhasználásának fontosságát. (Lásd az alábbi táblázat.)

	2016 év	2017 év	2018 év
Kifizetési kérelmek száma (db)	2037	2302	2526
Ezáltal:			

Támogatott petező méhanya száma (db)	2452	2884	3189
Támogatott párzatlan méhanya száma (db)	72	67	86
Támogatott anyabölcső száma (db)	670	872	1187

A jogcím sikerességét a növekvő felhasználás jelezheti.

Az alcím hatékonysági mutatójaként a 2020-2022 végrehajtási időszakra vonatkozóan benyújtott kérelmek darabszáma vehető figyelembe.

eb) Kaptárvásárlás támogatásához

Az intézkedést nem kívánjuk bevezetni.

f) Együttműködés szakosodott szervezetekkel a méhészet és méhészeti termékekkel kapcsolatos alkalmazott kutatási programok végrehajtása terén [R. 55. cikk (4) bekezdés f) pont]

fa) fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelő hálózat kialakításához, működtetéséhez

A megfigyelő hálózatból nyert adatok nélkülözhetetlen alapját képezik a jól megtervezett vándorlásnak, ezzel is növelve a vállalkozás termelékenységét. A meteorológiai állomások folyamatosan bővülő számával az ország egyre nagyobb területéről kapunk részletes képet az időjárás, a virágzó kultúrák és várható terméseredmények tekintetében.

A 2016/2017 végrehajtási időszakban 3 állomás, a 2017/2018 végrehajtási időszakban 6 állomás lett telepítve. Jelenleg 63 db állomás van összesen.

A megvalósított és adatokat szolgáltató meteorológiai állomás száma használható teljesítmény mutatóként a 2020-2022 végrehajtási időszakban.

fb) méhegészségügyi és környezetterhelési monitoring-vizsgálathoz;

A környezetterhelési monitoring a méhek egyes betegségeivel, kártevőivel valamint a méheket érintő környezeti hatásokkal, vegyszerterheléssel, különböző méhészeti termékek analízisével egyaránt foglalkozik. Az adott évben végzett vizsgálatok, kísérletek eredményeit és az ezekből következő konklúziókat összefoglaló kiadványt évről-évre emelkedő példányszámban biztosítjuk a méhészek számára. A monitoring kiadvány szerves része az ismeretterjesztési programnak is azáltal, hogy jelentős mértékben hozzájárul a méhészeti ismeretek bővítéséhez. A kiadvány a 2016/2017 végrehajtási időszakban 13.527, a 2017/2018 végrehajtási időszakban 13.430 példányban jelent meg.

A kiadványok száma használható fel teljesítmény mutatóként a 2020-2022 végrehajtási időszakban.

fc) egyéb alkalmazott kutatáshoz, szakmai tanulmányok és diplomamunkák támogatásához;

Az alkalmazott kutatás folytatása a méhészet jövőjének megteremtése. A méhészek igényeinek megfelelően a kutatási programot folyamatosan bővítjük, a kutatási témák számát növeljük.

A 2016/2017 és 2017/2018 végrehajtási időszakban egyaránt az alábbi öt témában folyt kutatás:

- Illatanyagok szerepének vizsgálata a háziméh-atka kapcsolatban és felhasználásuk lehetőségei a kaptárok atkamentesítésében.
- Méh egészségügyi metagenomika vizsgálatok segítségével.
- A varroa atka elleni védekezési módszerek on-farm hálózati vizsgálatának folytatása, a varroa atka elleni konvencionális védekezéshez képest alternatív védekezési módszerek hatékonyságának vizsgálata összehasonlító módszerrel termelési körülmények között. Oxálsav-dihidrát szublimáció alkalmazásának hatékonysági mérése.

- Magyarországon termelt különböző mézfajták mikro összetevőinek feltérképezése, mézek mikro komponenseinek vizsgálata, ún. ujjlenyomat készítése néhány magyarországi mézfajtáról, amelynek segítségével igazolható, hogy az adott mézet hazánkban termelték. „Magyarországon termelt különböző mézfajták biológiai aktivitásának vizsgálata” kutatási projekt célja, hogy néhány, a Kárpát-medencére jellemző mézfajta biológiai hatását vizsgáljuk.
- Méhanyák teljesítményvizsgálatához szükséges telephelyek létesítése, fejlesztése.

A kutatási témák száma használható fel teljesítmény mutatóként a 2020-2022 végrehajtási időszakban.

fd) Monitoring mintavevő hálózathoz

Az intézkedést nem kívánjuk bevezetni.

g) Piacmonitoringhoz

2020-tól új elemként kerül be a Magyar Méhészeti Nemzeti Programba. A kiszámíthatóbb gazdálkodás érdekében a méhészek számára meg kívánjuk teremteni a lehetőségét a különböző piaci rések, lehetőségek kihasználásának.

A piaci tanulmányok kiadványainak, valamint a felmérésben résztvevők száma, továbbá a kihasználtság százaléka használható fel teljesítmény mutatóként a 2020-2022 végrehajtási időszakban.

h) A termékek minőségének javítása a termékekben rejlő lehetőségek jobb piaci kihasználása érdekében.

ha) OMME méz-zárszalag beszerzéséhez

2020-tól új elemként kerül be a Magyar Méhészeti Nemzeti Programba, amely a piacmonitoring eredményeire alapozva, valamint a fogyasztói igényeknek megfelelően elősegíti a méz minőségének javítását, a termékek minőségbiztosítását, a fogyasztói bizalom erősítését.

A támogatás bevezetésének eredményétől várjuk a mézpiaci kultúra és a mézfogyasztás fejlődését.

Az igényelt méz-zárszalag mennyisége és a kihasználtsági mutató használható fel teljesítmény mutatóként.

hb) termelői mézek kereskedelemben használt vonalkód igénylésének költségéhez

A különböző piacokon való megjelenéshez szükséges feltételek teljesítéséhez, megkülönböztető jelzések használatához nyújtana támogatást.

Az intézkedés bevezetésétől várjuk a hazai piacok kiterjedését, illetve a termékpaletta bővülését, a méhészeti termékek fogyasztásának növelését.

A vonalkód igénylések száma és a kihasználtsági mutató használható fel teljesítmény mutatóként.

9. A méhészeti program végrehajtására vonatkozó intézkedések.

i) A méhészeti programok irányításáért felelős kapcsolattartó pont kijelölése az adott tagállam által

A Magyar Méhészeti Nemzeti Program irányításáért felelős kapcsolattartó pont;

- Neve: Országos Magyar Méhészeti Egyesület
- Rövidített neve: OMME

- Székhelye: H-1094 Budapest, Viola u. 50.
  - Megalakulás: egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény alapján működik.
  - Bírósági bejegyzési száma: 565
  - A szervezet állapota: bejegyzett működő szervezet
  - Adószáma: 19008295-1-43
  - Bankszámla adatok
  - Belföldi
  - Devizanem: HUF
  - Számlaszám: 11705008-20130154-00000000
  - Számlavezető bank: OTP NyRt.
  - Levelezési címe: Országos Magyar Méhészeti Egyesület H-1450 Budapest 9. Pf. 116
  - Telefonszáma: ++36 (1) 216-0015
  - Faxeszáma: ++36 (1) 456-0378
  - E-mail cím: omme1984@enternet.hu
2019. január 1-én az OMME 110 regionális méhész szervezetet képvisel, tagjainak száma 13.581.

A Magyar Méhészeti Nemzeti Program irányításáért felelős minisztériumi egység kapcsolattartó pontja;

- Neve: Agrárminisztérium
- Rövidített neve: AM
- Székhelye: H-1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.
- Megalakítás: 1848. április 11.
- Kormányzati azonosító száma: 305679
- A szervezet állapota: Kormányzati szervezet
- Adószáma: 15305679-2-41
- Bankszámla adatok
- Belföldi
- Devizanem: HUF
- Számlaszám: 10032000-01494549-00000000
- Számlavezető bank: Magyar Államkincstár
- Levelezési címe: Agrárminisztérium; Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Főosztálya
H-1052 Budapest Apáczai Csere János utca 9. Magyarország
- Telefonszáma: ++36 (1) 795-7562
- Faxeszáma: ++36 (1) 795-0498
- E-mail cím: mgef@am.gov.hu

ii) A nyomon követő ellenőrzési eljárás leírása:

Az egyes intézkedésekhez kapcsolódó támogatási keretek

A Méhészeti Programban jóváhagyott intézkedésekhez kapcsolódó nemzeti részfinanszírozási igény fedezetét az Agrárminisztérium (a továbbiakban: AM) biztosítja. Az AM a Méhészeti Program megvalósulásának feltételrendszerét, a források felhasználását, a végrehajtásban közreműködő szervezetek körét, azok feladatait rendeleti úton szabályozza, az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény rendelkezéseivel összhangban.

A támogatási kérelmek adminisztratív ellenőrzése

A kérelmezők támogatásra való jogosultsága csak azon intézkedések esetén áll fenn, amelyeket a jóváhagyott Méhészeti Program tartalmaz, és – a Méhészeti Programban rögzített

kivételektől eltekintve – a tárgyév augusztus 1-jétől a tárgyévet követő július 31-ig kerülnek megvalósításra. Valamennyi intézkedés esetén a támogatási igényt költségszámlákkal kell alátámasztani.

Ellenőrizendő paraméterek, rögzítendő adatok, hiánypótlási, elutasítási okok

- Kifizetési kérelem

A kifizetési kérelem formai, illetve tartalmi ellenőrzése (adminisztratív ellenőrzés). A formai ellenőrzés kiterjed minden benyújtott dokumentumra, beleértve magát a kérelmet, és annak mellékleteit. A kötelezően benyújtandó dokumentumok bármelyikének hiánya, illetve hiányossága esetén, a rendelkezésre álló adatok alapján születik döntés, vagy az eljárás megszüntetésre kerül. A dokumentáció hiánytalanságának, illetve hiányosságának megállapítását követően a benyújtott dokumentumok adattartalmának teljességét (az adatrovatok kitöltöttségét) is ellenőrizni kell, ami szintén a formai ellenőrzés része. Hiányos adatszolgáltatás esetén hiánypótlásra felszólító végzés kiküldése szükséges. A tartalmi ellenőrzés magában foglalja a kérelemben és annak mellékleteiben szereplő adatok helyességének, és megalapozottságának teljes körű vizsgálatát, a támogatási igény jogosságának, illetve a támogatási összeg mértékének meghatározását. A formai és tartalmi ellenőrzés a folyamatban nem különül el egymástól. Amennyiben a kifizetési kérelem és mellékletei nem felelnek meg a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, az szükség esetén teljesen vagy részben elutasításra kerül. Az ellenőrzés eredménye zárt informatikai rendszerben kerül rögzítésre.

- Összesítő táblázat a csatolt bizonylatokról (kifizetési kérelem melléklete)
Adminisztratív ellenőrzés
- Számlák (kifizetési kérelem melléklete)
Adminisztratív ellenőrzés
- Kifizetést igazoló bizonylat (kifizetési kérelem melléklete)
Adminisztratív ellenőrzés

Az adminisztratív ellenőrzés lebonyolításának technikai részletei

Az adminisztratív ellenőrzés kiterjed a kérelem dokumentációjának formai és tartalmi ellenőrzésére. Megtörténik a kérelembenyújtás módjának, időpontjának vizsgálata, a kérelem dokumentáció (a felhasznált nyomtatványok) megfelelőségének vizsgálata, a csatolt dokumentumok teljességének vizsgálata, a kitöltés hiánytalanságának vizsgálata. Minden kifizetési kérelmet egymástól függetlenül két ügyintéző ellenőriz teljes körűen a „négy szem elvének” betartásával. Az első ügyintéző az adminisztratív ellenőrzés során a kifizetési kérelem és mellékleteinek főbb adatait zárt informatikai rendszerben rögzíti a megfelelő intézkedés kiválasztásával, majd a kérelmet elbírálja és megállapítja a támogatás jogosságát és a jogosult támogatás összegét. Az ellenőrzés eredményét az informatikai rendszer tárolja. A második ügyintéző szintén elvégzi ugyanazon ellenőrzéseket, amennyiben a két ügyintéző döntésének eredménye megegyezik, a második ügyintéző jóváhagyását követően megtörténik a határozathozatal. Amennyiben a két ügyintéző döntése eltérő, egyeztetik az eltérés okát és elvégzik az informatikai rendszerben a szükséges módosításokat. Amennyiben az egyeztetés nem vezet eredményre, a döntést az illetékes vezető hozza meg. Az egyeztetett, végleges eredményt szintén rögzíti az informatikai rendszer. A határozathozatalt követően a szükséges forrás rendelkezésre állása esetén a határozat közlésétől számított 15 napon belül megtörténik a jóváhagyott támogatási összeg kifizetése. Amennyiben a kérelem hiányos, a kérelmezőt

felszólítják a hiányzó dokumentumok/adatok pótlására. Az ügyintézők munkáját az informatikai rendszerbe beépített keresztellenőrzések segítik.

Helyszíni ellenőrzések

A kifizetési kérelmek kiválasztása – a Bizottság 2015/1368 végrehajtási rendeletének 8. cikke értelmében a kérelmezők 5 %-át meghaladó mértékben – a helyszíni ellenőrzésre kockázatelemzéssel, véletlenszerű kiválasztással, illetve szabálytalanság gyanújának felmerülése esetén egyedi felkérés alapján történik. Minden helyszíni ellenőrzésről jegyzőkönyv készül.

Helyszínen ellenőrizendő paraméterek, rögzítendő adatok, hiánypótlási, elutasítási okok

A helyszíni ellenőrzés során az alábbi paramétereket kell vizsgálni:

- A kifizetési kérelemhez mellékelt bizonylatmásolatoknak meg kell egyeznie a helyszíni ellenőrzés során ellenőrzött könyveléssel.
- Eszközbeszerzés esetén a helyszíni ellenőrzés során a benyújtott bizonylaton szereplő tárgyi eszköz stb. meglétét és a bizonylaton szereplő adatoknak való megfelelést ellenőrzik.
- Az intézkedés a jogszabályban meghatározottakkal összhangban valósult meg.
- Amennyiben a helyszíni ellenőrzés alkalmával kiderül, hogy a benyújtott bizonylatok nem támasztják alá a támogatási igény jogosságát, úgy a helyszíni ellenőr a jegyzőkönyvben rögzíti a hiányosságokat, amely alapján a kifizetési kérelem egy része vagy szükség esetén egésze elutasításra kerül.

iii) A kedvezményezettek számára jogosulatlanul kifizetett összegek esetében meghozandó intézkedések leírása, ideértve a szankciókat is:

Az intézkedésekben való jogosulatlan részvétel részletes nemzeti szabályozását a Méhészeti Program benyújtásakor hatályos *mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény és a Bizottság 2015/1368 végrehajtási rendeletének 9. cikke* állapítja meg.

Amennyiben utólagos adminisztratív vagy helyszíni ellenőrzés során, illetve bármely más okból megállapításra kerül, hogy a kedvezményezett jogosulatlanul vett igénybe támogatást, a jogosulatlan támogatás kamattal növelt összegének visszafizetését határozatban rendeli el az illetékes hivatal. A jogosulatlan támogatás összegét a határozat kézhezvételét követő 30 napon belül kell visszafizetnie a kedvezményezettnek. Amennyiben a kedvezményezett nem fizeti meg a meghatározott határidőn belül az összeget, úgy az illetékes hatóság – visszatartási jogának érvényesítése útján – másik jogosult támogatás összegéből visszatartja azt, így ezzel a tartozás megfizetettnek minősül. A jogosulatlanul igénybe vett támogatás adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül, ezért amennyiben nincs olyan jogosult támogatási összeg, amelynek visszatartásával rendezhető a követelés, a jogosulatlan támogatás összegét az állami adóhatóság hajtja be.

Intézkedésben való jogosulatlan részvétel megállapítására a jogosultságot megállapító határozat közlésétől számított öt éven belül van lehetőség.

A jogosulatlan támogatás visszafizetését elrendelő hivatal nyilvántartást vezet az intézkedés(ek)ben jogosulatlanul részt vett kedvezményezettekről.

iv) A jóváhagyott programnak az adott tagállamban való nyilvánosságra hozatalát biztosító rendelkezések:

A Méhészeti Programot érintő tájékoztatással és nyilvánossággal kapcsolatos teendők célja a potenciális és tényleges kedvezményezettek tájékoztatása a Méhészeti Program működéséről,

a felajánlott pénzügyi és intézkedési lehetőségekről, eljárásokról, a támogatások átláthatóságának biztosítása érdekében.

Az érintett szervezetek (Agrárminisztérium, Országos Magyar Méhészeti Egyesület, Magyar Államkincstár, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal) honlapjukon, illetve a szakajtóban adnak tájékoztatást.

v) A méhészeti területen működő képviselői szervezetekkel való együttműködés biztosítása érdekében hozott intézkedések;

Az Agrárminisztérium az Országos Magyar Méhészeti Egyesülettel már 2013-ban **Stratégiai Partnerségi Megállapodást** írt alá, amelyet 2015-ben, majd 2019-ben ismételtlen megerősítettek. Ez a megállapodás választ adhat olyan új helyzetekre és kihívásokra, amelyeket együttesen már eredményesen lehet megoldani.

vi) Az adott tagállam méhészeti ágazatában alkalmazott azon módszer leírása, amellyel a méhészeti program intézkedéseinek eredményeit értékelik;

A Méhészeti Program keretében elfogadott stratégiai célok megvalósulásának átfogó értékelése, a program továbbfejlesztésére vonatkozó javaslatok kidolgozása az Agrárminisztérium, a Magyar Államkincstár és az Országos Magyar Méhészeti Egyesület együttműködésében történik.

Az értékelés szempontjai:

- az egyes célok megvalósulása;
- a felhasznált pénzügyi források;
- a fejlesztés hatása;
- az ellenőrzések hatékonysága;
- hatékonysági mutatók;
- javaslatok.